

DEBRECZENI HIRLAP

POLITIKAI LAP

Előfizetési árak:				A szerkesztésért felelős Kutas Imre kiadó s laptulajdonos	Szerkesztőség Piacz-utca 79. sz. Gáll-ház (emelet) Kiadóhivatal Piacz-utca 79. sz. Gáll-ház (földszint) Hirdetések a legmérsékeltebb Árszámítás mellett vétetnek fel
Melyben:		Vidékire:			
Egész évre	12 korona	Egész évre	20 korona		
Fél évre	6 "	Fél évre	10 "		
Negyed évre	3 "	Negyed évre	5 "		
Egy hónapra	1 "	Egy hónapra	2 "		

Hajdan és ma.

— augusztus 13.

Nem régen volt, a midőn szerte az országban hallani lehetett, hogy egyik-másik gazda azt mondta: bár csak lenne már egy kis háboru, hadd lenne egy kis ára a buzának, meg a zabnak.

Mert a magyar gazda sokszor ért gabonadrágaságot nemcsak a kontinensen kiütközött háboruk, hanem még a háborus hírek alkalmával is. Egy-egy háborus híre szerterebbentek a gabonaügynökök rajjai az országban s nagy hirtelenséggel üritették ki a falusi magtárakat.

Az a gazda a kinek az ily mozgalmas időben teli volt a magtára, nagyon jól járt.

Az idők nagyot változtak. Most két óriási területen folyik a nagy háboru. A gabonapiacson mégis semmi nyoma az árjavulásnak. És ha a háboruk színterének távolsága folytán nem is az európai gabonatermő területek a hadsereg élelmezés beszerzési forrásai, az kétségtelen, hogy a közelebb eső gabonatermelés készletei vannak lekötve a szóban levő czélokra tehát az európai termelés iránt nagyobbak kell lenni a keresletnek,

Az ily rendkívüli viszonyok, mint a most meglevők, vagy talán Kinában csak fejlődőben levők, a legelőnkebben illusztrálják, hogy mily nagyot változtak két évtized alatt a gabonaforgalmi viszonyok.

A mi magát a gabonát illeti, annak értékesítésében azon területek járnak legelől, a melyeknél a forgalom erősen szervezve van, vagyis a melyek leggyorsabban és legolcsóbban képesek a gabonát a világforgalomba veinni. E tekintetben legelől Észak-Amerika jár a melynek óriási elváltor hálózatában sok száz millió métermáza buza áll készen, hogy minden pillanatban a világnak arra a pontjára öző nőljék, a hol kereslet és árjavulás mutatkozik.

A legutóbbi években a nagy német birodalom, sőt Oroszország és Románia is megkezdtek kiépíteni közraktári hálózatukat. A közraktárak egyenesen vasutara vagy hajóra öntik a buzát és rövid idő alatt rengeteg mennyiségeket képesek a világpiac bármely pontjára indítani. Ily körülmények között micsoda óriási fölfordulásnak kellene beállani a termelési és fogyasztási viszonyokban, hogy a gabonárákban enormis események, a normálissá lett nivótól jelentékeny eltérések forduljanak elő. Erre bizony kevés a transzváli, meg a kínai háboru s talán tíz olyan nagy háborut is el tudna látni a nyugati közraktári hálózat a nélkül, hogy szükségárák álljanak be.

De erősen megváltozott a hadseregek ellátásának módja is. A hadseregek béke idején is kevesebb nyers lisztet szükségelnek, mint egykor. A konzervgyárak rendes üzleti beszerzéseik körében képesek nagy tömegeit előállítani a liszt és tézta-konzerveknek: gabonabevásárlásaik hosszabb időre szóló készletekkel és kötésekkel vannak intézve s legalább egy évre normális üzletük biztosítva van. Másrészt a hadsereg élelmezésében sokkal nagyobb teret nyertek a hus konzervek, a kenyér és liszt rovására. A takarmányprések nagy távolságokról szállíthatóvá tették a száraz takarmányt. Mindezek a körülmények elejét veszik a hadsereg ellátásában előfordulható hirtelen zökkenéseknek, a melyek azután gyors és sürgős kereslettel, tehát termény drágulással járnak. A buzatermő föld jövedelme és a háboruk intézői között nincs már meg az közeli kapcsolat, a mi kis idővel ezelőtt meg volt. A béke-idők gazdasági berendezései nem engednek könnyen a háboruk bomlasztó hatásának sem.

Ez kétségtelen tény ma már. És a mi általános emberiségi szempontból jó, azt a gazda sem mondhatja magára csak csapásnak, mert hiszen az emberi műveltársadalom érdekét sem meríti ki teljesen a gabonáár.

De annál erősebben domborodik ki az előadottakból azon körülmény, hogy az

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZAJA

NYÁRFALEVELFK . . .

Olykoron ha folsóhajtók,
Megremeg a nyárfalevél,
Megérzi a fájdalommat,
Egy a másnak arról mesél,
Sokat beszél, ezüst levél . . . nyárfalevél . . .

Egykoron itt kéz a kézben,
Elhallgattuk, mint fu a szél
Fejünk fölött, hogyan sug-bug, . .
Miről sug-bug, nyárfalevél . . .
Mennyit zümmög ezüst levél, kis falevél . . .

Minden elmúlt, Te elmentél,
Jár az idő, itt van a tél . . .
Lehull szépen, lehull rendre
A sok levél, sárga levél, . .
Minden csendes, már nem mesél nyárfalevél!
Gabányi László.

Látogatás Budapest egyik vízműtelepén.

A «Debreczeni Hirlap» számára írta:

Csiky Lajos.

A ki, mint e sorok írsja, visszatud még gyermekkorából emlékezni arra, hogy milyen nyomoruságos rossz, egészségtelen vizet kel-

lett hajdanán itt Budapesten inni: azt nagyon meg tudja hazánk fő- és székvárosának mai ivóvíz-viszonyait bocsnálni.

A ki látja Debreczenben, hogy miként locsolják néhány hordóból a nagy alföldi város pár főbb utcáját, teljes és elismerésre méltó jóakarattal ugyan, de nagy hőség és szárazság idején bizony kevés sikerrel; a ki látja Debreczenben a kutra járó cselédséget, s tudja, mennyi idő, erő és munka megy ez által kárba: az végtelenül tanulságos érdeklődéssel nézi itten Budapesten az utcák locsolására, a tiszta, élvezhető levegő terjesztésére a föld mélyén elhelyezett csatornákból fölszökő hatalmas vizsugárt, vagy a házak folyosóin, a konyhákban, szobákban álló vízcsapokat, melyek ezer és tizezer helyen mind-mind vizet szolgáltatnak, vizet, a melyről mindenki tudja, hogy milyen hatalmas elem az, mely nélkül élni nem lehet, mely a maga csöppjei fölött a kultura zászlóit hordozó hajókat szállítja, s tisztaságot és ezzel áldást terjeszt mindenfelé.

Rendkívül mélelem érdekelt, hogy megláthassam Budapest valamelyik vízműtelepét, s mikor az egyiket szerencsés voltam megláthatni, azonnal elhatároztam magamban, hogy egy rövid tárczacikk keretében beszámolok e b. lap olvasói előtt szerzett benyomásaimról.

Budapesten két vízműtelep látja el a várost: az egyik a budai, a másik a pesti

oldalt. Én az utóbbit kerestem föl, azt a melyik Ujpest fölött pár percznyi távolságban Káposztás Megyeren van. Budapestet vidéke táplálja s ez a nagy város viszont fenttartja és gazdagítja a maga vidékét. De sehonnán nem élvez a mi fő és székvárosunk olyan folyton-folyó, szünet nélkül feléje áradó jót, mint a neki jó vízzel szolgáló Káposztás-Megyerről, a melyért pedig magának ennek a helynek mitsem kell fizetnie.

Fölséges szép helyen, paradicsomi tisztaságú remek vidéken fekszik a hatalmas vízműtelep, közvetlenül a Duna balpartján. Minden oldalról szelid dombos, majd magasabban szökkenő hegyek zárják be a látha tárt; itt-ott távolabbról egy-egy torony tűnik szemünkbe, majd meg a méltóságosan folydogáló Duna szöke hajkait veszi föl a gőzhajó kereke. De azért mindenütt csönd, mélységes csönd uralg. Semmisem sejteti, hogy közel ide félmillió ember küzd fülsiketítő zajban a létért, hogy ezor és ezer gép zakatol, s nagy gyárak magas kéményei ontják közel ide a füstöt. Szinte hihetetlen a különbség a közeli Budapest füsttől inficiált s Káposztás-Megyer szondus tiszta levegője között.

Maga a vízműtelep egy gyönyörű parkban áll, pompás tisztalakkal a közepén. Ha belépünk a gépházba, igazán mint öt nagy oltárt látjuk előttünk föllállítva az abban elhelyezett öt óriási gőzgépet, — Károly József

okos gazda mind kevésbé számíthat rendkívüli körülményekre, a melyek terményeit hirtelen megdrágítják s ennélfogva gazdasági számítását, termelését csak a normális viszonyokra és pedig inkább kevesebbre számítva, mint vérmes reményekkel kell berendeznie. Ez ma a világ sorja, ehhez kell alkalmazkodni.

Politikai hírek.

aug. 13.

Széll Kálmán miniszterelnök

hazautazott Rátótra, miután Ischlből elutazva még meglátogatta Chlumetzky bárót is, mely látogatást azonban nem tekintik politikai jellegűnek. A miniszterelnök a hét elején Budapestre jön s innen megy a kormány több tagjaival Esztergomba, hogy a katolicizmus jubileumi ünnepélyén részt vegyen. Az ünnepély után ismét Budapestre jön s vezetni fogja a közigazgatás reformja ügyében tartandó tanácskozást. Széll Kálmán részt fog venni a kereskedelemügyi miniszterrel, Hegedüs Sándorral együtt a margitszigeti összekötő hid megnyitási ünnepén is.

Goluchovski gróf Ischlben.

Goluchovski gróf külügyminiszter Ischlbe utazott ahol a király kihallgatáson fogadta. A külügyminiszter utját úgy az osztrák helyzet megoldásának ügyével, mint a fontos külpolitikai kérdésekkel hozzák összefüggésbe.

Vámemelés Oroszországban.

A keletázsiai események által előidézett költségek fedezésére az orosz kormány az e hónap 4-én kiadott császári ukáz értelmében az általános vámtarifátételek nagy részének 10 százaléktól 50 százalékgig való ideiglenes felemelését táviratilag elrendelte. A monarchiánk bevitelét illetőleg vámemelések csak a déligyümölcs-, a hordóbor- és a fabevitelünket sújtja. Az új tételek augusztus hónap 6-ika óta érvényesek. Az orosz kereskedelmi körökben a konsternáció óriási.

zsef, János, Imre és Dezső nevekkkel. Ezek a vízszállító gépek, melyek egyenként 300 lóerővel dolgoznak, s napjában 120,000 köbméter, tehát 120,000,000 (százhuszmillió) liter vizet tolnak be Budapest pesti oldalára. És ezt a rengeteg mennyiségű vizet 28 kut szolgálatja, melyek közül 11 a Káposztás-Megyével szemben eső szigeten furatott, 17 pedig vele együtt a Dunának balpartján van, s a 28 kut vize a telepen elhelyezett két óriási gyűjtő kutba foly be, melyekből aztán 1200 milliméteres átmérőjű öntött vascsövön ömlik be a fő- és székvárosba, hol ezer és ezer kisebb csőre oszolva meg, ivási, locsolási és iparcélokra szolgál. A vízműteleppel átellenes szigeten levő 11 kut vize a Duna medre alatt elhelyezett két alaguton ömlik be a központi egyik gyűjtőkutba.

A most üzemben levő 28 kut mellé még 45 más kut ásatása, s az ezekből nyeredő rengeteg mennyiségű viz felfogására és elszállítására még egy új nagy gépház építése van tervbe véve, hogy Budapestnek, bár mekkorára nőjön is, legalább egy száz esztendeig vízhiány miatt ne kelljen aggódalmaskodnia.

A remek constructióju, fősleges erdőben alig hallható zugással dolgozó, éjjel-nappal üzemben levő gépek, amerikai szabadalom után, egy magyar embernek, Röck Istvánnak gépgyárában Budapesten készültek

A román zsidók ügye.

Budapest, aug. 13.

A román zsidók ügye kedvezően fordult. A Carp-miniszterium, noha konzervatív jellege van, elég liberálisan járt el a zsidó-kérdésben. Európai, helyesebben nyugot-európai szabadelvűséggel a kérdés Romániában ma még nem tárgyalható, mert az egyenjogusítás alkotmány-változtatással járna, ez pedig oly rázkódtatásokat vonna maga után melyeket a kormány semmi esetre, de esetleg az ifjú királyság nem állhatna ki.

Carp Péter tehát nem gondoskodott az egyenjogusításról, hanem tett, a mit az adott viszonyok között tehetett; 1. rendeleti úton statuálta a zsidók költözködési jogát és 2. az összes hatóságokat felelőssé tette a zsidók esetleges bántalmazásáért.

Az első intézkedés azért fontos, mert a zsidók Romániában eddigelé csak városokban lakhattak.

A mostani rendelet szerint letelepedhetnek bárhol az országban, ha bizonyos minimális vagyont mutatnak ki, vagy beigazolják, hogy rendszeres mesterséghez értenek.

Végül még azt is írják, hogy Carp legközelebb nem fogja engedni, hogy a zsidók országszerte hitközségeket alakítsanak és ezeknek a községeknek iskola- és egyházi ügyekben az önkormányzati jogot fogja megadni.

Közigazgatásunk.

aug. 13.

Fájdalommal kell konstatálnunk, hogy a kisebb balkán államokat kivéve sehol az egész Európában nem panaszkodnak annyit a közigazgatásra, mint éppen nálunk Magyarországon. Közigazgatási mizériáink évtizedes bajunk. Belátták ezt nemcsak kormányaink, hanem közigazgatási hatóságaink is, sőt a

s a vízműtelepen a világ minden részéből megforduló szakértők a legnagyobb elismeréssel beszélnek azok jószágáról s az egész intézmény szakszerű berendezéséről.

Minket, laikusokat természetesen inkább azoknak hatalmas volta ragad meg, s csodálva szemléljük az emberi ész diadalát, mely hatalmába kerítvén a föld alatti elemeket is, messze földről, csodás utakon hozott áldásokat szór elénk, melyekért csak éppen ki kell kezünk nyujtanunk, hogy ömlőjék az poharunkba üdítésünkre, testünkre tisztításunkra, széjjel a levegőbe, a földre, hogy élvezet legyen nekünk élni itten a földön.

Minket lakusokat az az óriási féltő gond érdekel még különösebben, a melylyel a víz műtelep távolabb környékéről is távol tartanak mindent, a mi a talajt elfertőztetné. Tiszta itten minden; nyugalom, a paradicsom ősi békessége ütötte itten föl a maga tanyáját. Nehéz bejutni erre a telepre, de a ki szerencsés volt egyszer bejuthatni, nem feledi el soha a remek látottakat.

Az intézmény élén egy igazgató s egy vezető gondnok áll, mindkettő akleveles mérnök. De a telepen, a tisztli lakban csak az utóbbi tartózkodik állandóan, míg az igazgató bent lakik Budapesten.

municipalizmusnak ama pártpolitikai hívei is, akik adáz harcot és elkeseredett obstrukciót folytattak a Szapáry Gyula gróf közigazgatási javaslata ellen.

A mai állapotok annyira megdöbbentők, hogy parlamentünk legkiválóbb alakjai az idei költségvetési tárgyalás alatt a legrikítóbb szinben tüntették fel a hibákat, mulasztásokat és bajokat és olyan őszinteséggel, oly megdöbbentő adatokat hoztak fel, hogy a municipalisták szinte kénytelenek voltak hallgatni és az egy Komjáthyt kivéve senki sem mert védelmére kelni a mai állapotoknak. De sőt maga Komjáthy is bevallotta, hogy igenis vannak bajok és azokon segíteni kell.

Hogy gyökeres reformokat kell tehát behozni, a felett már régen tisztában van az egész közvélemény, de az is bizonyos, hogy éppen a mai közigazgatási viszonyok tarthatatlansága még súlyosbitja a helyzetet. Mindenki tudja, hogy efemer intézkedésekkel segíteni nem lehet. Mindenki várakozó álláspontot foglal el.

Ami eddig ez irányban történt, az bizony kezdetnek sem elég, mert nem felel meg a közvetelményeknek. Hátra van még a főmunka: a közigazgatásnak a maga teljességében való reformálása.

Ez a munka a legközelebbi országgyűlési ülészakra vár. Ezt elodázni nem lehet és nem szabad. A kormánynak soha kedvezőbb alkalom e reform megvalósítására nem volt, mint most.

Éppen azért üres és alaptalan minden olyan kombináció, a mely az országgyűlésnek az őszszel való feloszlását hirszteli. A feloszlásra egyáltalán semmi ok nincs, sőt éppen az a kívánatos, hogy minden egyéb afférek elkerülésével módot és alkalmat adjon a parlament arra, hogy a budget letárgyalása után mindjárt a közigazgatási reformot vehessék elő.

Ezzel hozhatja helyre éppen ez az országgyűlés némileg azon hibáit és mulasztásait, amiket az elkeseredett és meddő parlamenti harczok eredményeztek.

Hisszük és reméljük tehát, hogy a parlamenti béke meghozza a közigazgatás váravárt ujjaszületését.

Az orvos felesége.

— Rejtélyes mérgezési eset. —

augusztus 12.

Rejtélyes ügyben érkezett a budapesti törvényszékhez «ismeretlen tettes ellen» följelentés.

Arról szól, hogy egy utóbbi időkben fölkapott fővárosi hasonszenvi orvos fiatal felesége nemrégiben mérgezés határozott tünetei között megbetegedett.

Rövid ideje annak, hogy a kérdéses orvos, egy hatvanöt éves öregúr, hazavitte a feleségét. Harmadszor nősült, a házastársak között nagy is volt a korkülönbség. Am a harminczöt esztendő dacára, családi életüket semmi sem zavarta meg. Kivéve azt hogy volt az orvosnak az előző házasságából egy felnőtt fia, aki nem jó szemmel nézte — hogy az apja öregedő fejjel az édesanyja helyébe új asszonyt vesz magához. De nem csak ezt, hanem azt is, hogy a házának, vagyonának felét a «jövvény» nevére iratta és ez által ő várható örökségében megrövidül.

Vagy két hét előtt történt az a rejtélyes eset, amelynek földerítése és megoldása most a föladat.

Délben a család ebédhez ült. Ebéd után az asszony igen rosszul érezte magát. Görcsei lámadtak ágyba kellett feküdnie. De még akkor nem hivatott orvost azt hitte, csak valami kisebb fajta rosszullet, ami hamar el fog mulni.

Am a szenvedései nem hogy alábbhagytak volna, de egyre erősödtek. Félig már elvesztette az öntudatát, amikor végre orvosért szalasztotta a cselédséget. A közelben lakó Weiner Emil nevű dr gyorsan megérkezett. Egyenesen az orvos rendelőszobájának tartott. Azt hitte, hogy talán az öreg urat érte valami baj. Mert ha a házbeliiek özt lenne valaki beteg, csak nem hivatnak idegen orvost.

A rendelőszobában ott találta a doktort Nyugodtan szivarozgatott. Meglepődve kérdezte tőle Weiner dr.:

— Hivatott? Hiszen nincsen semmi baja!

— Hál'Isten, nincs is!

— Akkor talán tévedtek, akik értem jöttek. Alászolgája!

— No nem, várjon csak. Hátha odaát.

A felesége lakosztálya felé mutatott. Weiner dr. belépett az asszony hálószobájába és ott csakugyan talált beteget. Még hozzá minő állapotban! Egy összehuzódott testet, amint a rettenetes fájdalomtól vonaglik, már szederjes ajakkal, öntudatlanul — félig halottra váltan.

A diagnózist könnyű volt megállapítani. Mérgezés, — feltétlenül az. Egy percznyi megfigyelés után pedig azt is tudta, hogy a mérge: sztrichnin. Közben megérkezett a másik orvos, Müller Károly dr. Ő is csak azt mondhatta hogy itt minden kétségen felül sztrichnin mérgezésről van szó.

Még szerencse, hogy az orvos rögtön felismerte a baj okát. Rögtön eltávolította a mérget, ellenmérget adott a szegény asszonynak, a ki így meg volt mentve a biztos haláltól.

Az asszony nem hitt már abban, hogy életben marad. Fölvette az utolsó kenetet, meggyónt és előhivatta ügyvédét, Eranosz István drt. hogy megtegye végső intézkedéseit. Aztán szerencsésen meggyógyították, ma már teljesen egészséges.

Az, hogy önmagától akar volna meghalni, hogy maga mérgezte volna meg magát: teljességgel kizárt dolog. Érdekes lesz, ha ugyan a vizsgálat kideríti, kit terhel, ha bűnről van szó, a bűnös dologért a felelősség.

Eltávozott . . .

— Egy kis vallomás. —

Fecskék repesték körül a folyondárral befuttatott verőfényes verandát, végig-végig cikázva, jó reggel csicseregtek annak a két szép teremtésnek, a kik ott reggeliztek.

Viruló hölgyecske mosolyogva nézett társnőjére: a kis, hősziű pongyolában rejő bimbócskára a kinek gyöngéd színe még most kezdett meghajnalodni. a kinek szemében most kezdett folragyogni a világvakító fűz, a kit talán tizenhét-szer csókolt össze édes rokona. a tavasz, hogy minden csókkal kecsesebbé imádandóbbá tegye.

A hölgy magához ölelte az aranyos fűz

a selyem tubicza-termetet, és sugva, esengve kérte, hogy hát mondja el mi történt vele? Hiszen valami kalandról példálózott!

S fölényvel, szinte kevélyen gondolta magában: ugyan mit tudnál te nekem elbeszélni, te kis gyermek? Hiszen gyermek vagy még, a kit én eljöttém nyaralni, verőfényt inni, a nyár zamáttól duzadó gyümölcsöket szaggatni, elhcztalak magammal, ezüst csemetyűnek, örökös kacajnak, — pinyó kékét versenyre kelteni a szamócsás erdőben, harmatos testvérkéidet bokrétába gyűjteni a mezőn.

S a kis hamis bizalommal bujt oda a telt kebelre, dévajul átkarolta testi lelki jó barátját s mosolygó bibor ajkairól vidáman gyöngyözött le a szaporaszó:

— Hát tudod édesem, este volt, illedelmes este. Ablakom előtt a vén akácfa mintha azt susogta volna nekem, menjek már nyugóra, ne gondolkozzam oly sokat arról a fiatal emberről, annak szavairól. Hisz tudod délután a szükökut körül oly sokat sételtünk vele.

A hold ezüst leplet terített ágyam selymére, a lágy vánkoshabok úgy hivogattak, mint fürdeni a lanyha, az idegzsongító tavacska. S én végig hanyatlottam a fehér rózsákból vetett nyoszolyán . . . szemben velem a nagy fali tükörben egy gyönyörű alakot pillantottam meg. A pongyola lenge szövet csakugyan hullámozott libegő keblén, lábujja hegyei kíváncsian kandikáltak ki a lepel alól mint a hó alól a gyöngyvirág, szemem villogott, arca égett . . . gyönyörű volt: és tudod ki volt . . . hát én magam!

A hölgy bámulva tekintett a kis kez-dőre.

— Hogyan? — Hát hol születik a feslő kis szivedben annyi hiúság? hát ennyi tréfás dévajtságot érelet meg benne a bájós május?

A kis leány folytatá:

— Ugy-e hiu vagyok? . . . De hát magam is tetszettem akor magamnak . . . Nem hittem volna, hogy oly csinos vagyok. S akkor egyszerre koczogtatást hallok az ajtón.

— Ah!

— Képzeld az a fiatal ember, az arczátlan, esdekelve kért, hogy bocsássam be egy kis csevegésre a csalóányos éjben . . .

— Ah!

— En persze felszöktem, mintha egész valómat szilaj villanyütés érte volna és felkiáltottam: távozzék a z o n n a l arczátlan!

— És ő! oh! . . .

— Nos?

— Nem . . . Ezt nem hittem volna róla.

— Mit? beszélj hát!

S a kis leány reszketni kezdett s elnémult, mintha ereje sem volna az ezután kövekező szörnyűségek elbeszélésére.

— Hát képzeld susogá azután szégyenkezve hajta fejét társnője keblére, — azonnal eltávozott!

A ki mindenre kész.

— Egy dán író egy alkalommal próbára akart tenni egy sokat dicsért magándetektív intézetet.

Elment személyesen az üzlettulajdonoshoz s elmesélte neki, hogy egy nagybátyja, kiről már tíz esztendeje nem halott semmit, meghalt s 100.000 dollárt testáit reá, de csak azon feltétel alatt, ha megnősül.

— Tehát hamarjában egy asszonyra lenne szüksége. Ez nem nehéz. Intézetem házasságközvetítő osztálya kitűnően van szervezve. Csak egy kérdőívet kell kitöltenie: hajának a színe, keztyű szám, jellem és vagyon.

— De kérem igazgató ur, nem olyan egyszerű a dolog. Nem akarok én igazán megnősülni, csak úgy . . .

— Tehát csak mig örököl. Majd szerzünk egy olyan asszonyt is, a ki két-három nap mulva való fog. Nem könnyű dolog, de széleskörű összeköttetések vannak . . .

— Igen csakhogy az még sem olyan egyszerű — szakította félbe a bőbeszédű igazgatót Karlzen. Az örökség átvételénél már két gyermekem is kell, hogy legyen.

— És még nincsenek? Nem tesz semmit, majd arról is gondoskodunk.

Most aztán megmondta az író az igazat és felfedezte kilétét.

— Tudja meg igazgató ur, hogy nekem nincs nagybátyám Amerikában, s így nem is maradt egyoly végrendelet.

— Nincs? Oh kérem nem tesz semmit — volt rá a válasz — majd s z e r z ü n k azt is.

És ebből látszik, hogy az igazgató teljesen hivatásának magasiatán állott.

N A P I H I R E K.

— A debreczeni sertés telep létesítése érdekében vasárnap délután népes értekezlet volt, a városházán, melyen Vecsey Imre tb. főjegyző s tanácsnok elnökölt. Az értekezlet Leidl Emil állami állat orvos több indítványát fogadták el, a melyek a megalkotandó sertés kiviteli telep mielőbbi létesítését czélozzák. Az elő munkálatok végzésére egy bizottságot küldöttek ki a melynek elnökévé: Vecsey Imre tanácsnok, tb. főjegyző, előadó-jává: Szűcs Mihály, jegyző-jévé: Csóka Sámuel polgármesteri titkár, tagjaivá: Király Gyula, Szentessi János, Nagy Jakab, Debreczeni Lajos, Leidl Emil, Csáki János, Aczél Géza és Rickl Antal választattak meg azzal, hogy munkálataik eredményéről a nagy, ugynevezett létesítő bizottságnak f. évi Október 1-ig jelentést tegyenek.

— **Költözőkődő halott.** Özv. Lente Mihályné kérvényt adott be a r. főkapitánysághoz, hogy engedjék meg neki a múlt évben elhalt s a Hatvan-utczai temetőben nyugvó férjének koporsóját a most épített sírholtban helyeztesse fel. B o c z k ó Sámuel r. főkapitány illetékes elintézés végett kiadta a kérvényt a II-ik ker. r. kapitányságnak, mely a helyettes tisztii főorvos B a l k á n y i Ede véleménye alapján helyet adott a kérésnek. Tegnap reggel 5 órakor történt meg az áthelyezés, melyen a rendőrség részéről S z o m b a t h y r. fogalmazó és dr S z e n t p á l y Béni ker. orvos jeletek meg, — Lente Mihály most már az új lakásban aludja hosszú álmait.

— **Angélotii mulatója.** Érdekes előadást fog élvezhetni a ki ma az orfeumba megy mert ma lép fel először a világ híró Berg-

rini állathatározó, továbbá egy jelenet a magas tiri hegyek között kerül színre melyben az ismert faczipó tánczot fogják járni és szájharmónika művész is lesz. Azután utoljára lépnek fel ma a kedvelt filip-pik egy új számmal, kiket tisztelői biztosan meg fognak tekinteni, a mai nők-uj Othonban Soland egy sikerült alakítása fogja a közönséget nevetetni, az emberek a holdban árnyék képek; még a műsoron maradnak; mert óriási rendező vonzerővel bírnak, — a közönség jóízűen mulat mellettük!

— Lónyay grófok hazatérése.

A lapokat bejárta az a hír, hogy Lónyay gróf nejével az idei őszön Kalksburgban akarja eltölteni idejét és lemondott arról, hogy hazatérjen Magyarországra. Most azt telegrafálják Sátor-Alja-Ujhelyről, hogy Lónyay grófok szeptember elején mégis csak hazatérnek s meglátogatják zempléni rokonaikat. Betérnek a gróf testvérbátyjához, Lónyay Gábor grófhöz Deregnyére is. Az a hír sem felel meg a valóságnak, hogy Lónyay Elemér gróf el akarja adni olasz birtokát. Egyelőre csak arról van szó, hogy bérbe adja.

— **Posta és távbeszélő segédtiszt infolyam Debreczenben.** A kereskedelmiminiszter hivatalos hirdetésben teszi közzé, hogy 1900. okt. hó 1-től kezdve 6 hónapi időtartamra Debreczenben posta és távbeszélő segédtiszt tanfolyamot nyit. A kik ez államszolgálatra kiakarják magukat képezni, kérvényeiket a nagyváradi postaigazgatóságához adják be.

— **Szabó Zsigmond** f. hó 12-én rövid, de súlyos szenvedés után váratlanul történt elhunytáról már megemlékeztünk lapunk tegnapi számában is. Mindenütt mély részvételt fogadják a becsületes és szorgalmas kereskedő halálát, ki lelkes bajnoka volt a vasárnapi teljes munkaszünetnek s disze a kereskedő világnak. A család a következő gyászjelentést adta ki: A. B. F. R. A. A legmélyebb fájdalom érzetével tudatjuk a forrón szeretett férj- az áldott emlékü jó apa, gyermek, vő, testvér és sógornak Néhai Szabó Zsigmond kereskedőnek fáradhatatlan munkásságának 43-ik, zavartalan boldog házasságának 13-ik évében, f. hó 12-én, délután 12 óráig, de súlyos szenvedés után váratlanul történt csendes elhunytát. A boldogult hült tetemei f. hó 14-én, d. u. 5 órákor fognak a József kir. herceg-utca 22-ik számú házunktól, az ev. ref. egyház szertartása szerint tartandó rövid ima után, a Kossuth-utcai temetőbe örök nyugalomra tételre mely vég tisztességtételre az elhunyt rokonait, jó barátait, pályatársait s általában a fájdalomkban résztvenni kívánó közönséget bátor szívvel meghívjuk. Debreczen, 1900 augusztus hó 12. Bánatos özvegye: Szabó Zsigmondné szül. Horváth Mária. Gyermekai: Zsigmond, Mária, Margit és Rozsika. — Békeporaira.

— **Elnémult orgonák.** Az utóbbi vásár alkalmával történt meg a következő s a debreczeni ref. egyházi állapotokra nem valami kedvező fényt vető eset: Vasárnap d. u. bevetődött a kistemplomba egy áhítatos böszörményi asszony, részint kíváncsiságból, részint pedig buzgóságától vonzatra mert — mint mondá — otthon vasárnap

délutánként is szokott templomba járni. Az istentisztelet persze — mint Debreczenben vasárnap d. u. történik — orgonánélkül volt s az istentisztelet végeztével ilyen szavakkal fordult a fungáló theologushoz:

— Ejnye, tiszteletes ur, be, csunya szokás ez Debreczenben, hogy vasárnap d. u. nem szól az orgona. Nálunk, Böszörményben, másképpen van, pedig sokkal kisebb város Debreczennél.

A bentlevő főiskolai ifjuság segíteni akart ezen a szánalmas állapoton, mert látta, hogy másnak esze ágában sincs az akarat, hogy segítsen. Vállalkozott egy derék negyedéves képezdész az orgonázásra, ki gyakran szokta helyettesíteni vasárnap délelőtt a kántorokat s kérte Széll István kántort, hogy engedje meg neki a délutáni orgonázást. Széll István azonban ezt megtagadta s azzal indokolta eljárását, hogy majd megkezdődnek a vasárnap délutáni orgonázások is — addig várjunk türelemmel.

Eszel a dolog rendben van egyidőre, úgy hisszük — végleg!

Csak jöjjetek a debreczeni templomokba imádkozni, hitbuzgó falusi asszonyok s aztán menjetek el boldogan Debreczenből, — mert a ti csendes falvaitokban vasárnap délután is gondolkodnak a kedvesek üdvösségével s az Ur dicsőségével!

— **Az özvegy királyné pihenője.** A római Pantheonban nyugszik már az olaszok gyászsvégű királya: Umberto, fájdalommal sujtott özvegye pedig, hogy balsamot keressen fájó szíve sebére: pihenőre tért, mert a legnagyobb orvos — a magány. Hétfő óta Velenczében tartózkodik Margit királyné, innét pedig a Tirol határától nem messze eső Cadore helységbe megy, hol a legnagyobb visszavonultságban fog élni.

— Hol vagy Balog Anna?

Ott hagyta Anna a falu csöndjét és bejött a városba, a hol zaj és vidámabb élet van. Az apja, a ki nem engedte meg a 19 éves leánynak a bejövételt, kerestette, kutatatta a leányt annyival is inkább mert a haza utazásra sürgősen kért pénzt a posta nem tudta neki kézbesíteni. A rendőrség sem tudott Annáról semmit, ennél fogva most már nyomozzák.

— **Hadgyakorlatok idején.** Szabadka környékén hadgyakorlatok vannak, vagy lesznek, aminek következtében Szabadkán ez idő szerint sok a katonatiszt. Ennek előre bocsátása után arról tehetünk említést, hogy a szabadkai rendőrség arra tapasztalatra jött, amit már más városok rendőrségei is észre vettek a hadgyakorlatok idején, hogy a városba sok elegáns és csinos nő érkezett. A leginkább Budapestről való hölgynek a hotelekbe szálltak, s nagyobbára férjes asszonyoknak adták ki magukat. olyan forma megjegyzés mellett, hogy a hadgyakorlaton levő uraik látogatására jöttek. A rendőrség a budapesti asszonyok idegen-forgalmát gyanusnak találta s bátorságot vett magának arra, hogy közülök néhányat kérdőre vonjon. Nos hát a vallatásnál kislát, hogy ezek a dámák nagyobbára állás nélküli orfeum hölgyek, akik szabad idejükben oly városokat szállnak meg, amelyek körül hadgyakorlatok folynak. Kiderült továbbá, hogy az orfeumok e lepkei álnév alatt kezdték meg szereplésüket. A szabadkai rendőrség az addig elcsipett hölgyeket rendőri felügyelet

alá helyezte, hogy azután a fővárosba küldjék őket vissza, ahol legalább is oly vig élet van, mint ama nagyobb vidéki városokban, amelyeknek környékén a katonák háborusdit játszanak.

— **Kenyér- és zabszállítás.** A cs. és kir. 6-ik hadtest hadbiztossága Mátészalkán elszállásolt közös hadseregbeli csapatok kenyér- és zab élelmi szükségletének biztosítása tekintetéből f. hó 21-én Nyiregyházán szállítási tárgyalást tart. — A napi szükséglet: kenyér 153 adag 840 grammjával, zabnál 146 adag 4.200 grammjával.

— **Buczkó Sámuel rendőrkapitányt tegnap reggel szélhűdés érte s mint a legnagyobb részvétel értesülünk: a közszeretethen álló főkapitánynak beszélő képességét támadta meg. Adja Isten, hogy pótolhatlan erélyével minél előbb szolgálhasson ismét a köznek.**

— Szláv József temetése.

Szláv József koronaőr tetemeit szombat délután három órákor helyezték el nagy ünnepélyességgel a zsitvaujfalvai sírkertben. A vég-tisztességre megjelent a képviselőház és főrendiház küldöttsége, az előbbieken Perczel Dezső elnök, a kormány képviselőiben Gulner Gyula, Gromon Dezső és Nemeskéri Kiss Pál államtitkárok, továbbá báró Bánffy Dezső főudvarmester, Radvánszky Géza báró koronaőr, Szmeccsányi tábornok, Szapáry Gyula gróf vezetése alatt a magyar földhitel-intézet küldöttsége: Lukács Antal, Forster Gyula és Csengery Lóránt. Ezenkívül megjelent a koronaőrseg-tizen négy tagu küldöttsége. Nyitramegye is nagy küldöttséggel volt képviselve. A gyászszertartást nagy segédlettel Bende nyitrai püspök végezte. A koporsó számtalan, szebbnél-szebb koszoru borította.

— **Egy arckép.** Igen megkapó, kedves jelenet játszódott le ma délután a városházai kiadó hivatalában. A szünidő alatt ott dolgozó diákok sikerült krétarajz arcképpel lepték meg Beké Imre kiadót, kit ugyszólván rajongásig szeretnek a vársházánál megforduló szegény sorsu diákok. Az öreg-tisztességben megöszült kiadót könyekig meghatották a kiválasztott fiatal diák szavai, s alig talált szavakat a gyöngéd figyelem megköszönéséhez.

— **A »Debreczeni Ellenőr«** mai száma nagy örömmel hirdeti, hogy egy általa régebben közölt hirt, az egyik aradi lap után mi ma közöltük. Ezt az örömhirt tizenkét sorban közli t. lap-társunk. Sajnos, lapunknak több oldala sem volna elégséges arra, hogy a »D. E.« által utánunk közölt cikkeiről beszámoljunk, így a visszaadás örömeiről egyelőre lemondunk. Biztosak vagyunk benne, hogy — nem sokára.

— **Kamarai közlemények.** A m. kir. államvasutak igazgatósága az 1901. évben szükségelt fém-, acél- és vasnemű anyagok szállításának biztosítása tekintetéből f. hó 17-iki lejáratall nyilvános pályázatot hirdet. A m. kir. állami vasgyárak igazgatósága magnésit szállítására f. hó 15-iki lejáratall pályázatot hirdet. Ugyanaz: tüzelőanyag szükségletének fedezésére f. hó 17-iki lejáratall.

— Gyilkos sortűz — tévedésből.

Megrendítő szerencsétlenséget jelent hosszú pályú tudósítónk. Nem kevesebbről van szó

mint véletlen embergyilkosról, melyet hat csendőr fegyvereinek sortüze okozott. Az eset a következő, melynek áldozata egy ártatlan ember, ki éjjel dinnyeföldjén öröködött:

A hosszú-pályi rabló támadásból kifolyólag közel harmincz csendőr czirkál éjjel-nappal a rablás színterén, s a közeli erdő körül, hogy a Klein és Fón Sámuel tanyáját kifosztó rablókat kézre kerithesse.

Tegnap előtt éjjel egy hat csendőrből álló szakasz a bagosi határban czirkált, mikor is egyik dinnye földön egy ülő helyzetben levő alakot pillantottak meg, ki gyanúsán nézett szélylyel. Ez az alak pedig nem volt más, mint Bak Mihály, bagosi illetőségű gazdálkodó, ki éjnek idején a dinnyeföldjére vigyázott fel.

Bak Mihály, ki észrevette a hat csendőr sötétségtől burkolt alakját, — mint szokás is, — riasztó lövést tett, de ebben a pillanatban a csendőrök sortüzet adtak a szerencsétlen emberre, ki több golyótól találva halva rogyott össze.

A csendőrök lelkenedve siettek a tett színhelyére, de rémülten jöttek nyomára a tévedésnek: ott feküdt lábuknál a hörgő Bak Mihály, ki még ott a hideg göröngyön kilehelte lelkét.

Szomorú eset s mihelyt bővebb részleteket tudunk meg, nem késünk véleményünket elmondani a tapintatlan csendőrök elhamarkodásáról, kik, ugy hisszük elveszik méltó büntetésüket.

— **Időjárás.** 1900 aug. 13-tól — 22-ig általában száraz idők lesznek. — Délies légáram mellett, ha fordulna elő csapadék az 15. 16, 17 körüli időre esnek **K.**

Ujabb rablógarázdálkodás — nappal.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, augusztus 13.

Alig pár napja még, hogy hirt adtunk Fón tanyáján történt vakmerő rablótámadásról, tegnap délelőtt már egy újabb, s talán vakmerőbbnek is mondható rablásról kell hirt adnunk, mely városunktól mintegy pár kilométerre fekvő új földi tanya egyikében történt, — **f é n y e n a p p a l.**

A rablók fosztogatásának színeheye a nagy csere alatti Iklódi András helybeli háztulajdonos tanyája volt, hova a betörők szombaton délután 3 és 4 óra között hatoltak be, mivel — a dolog időt tekintve — Iklódi András rendszerint künn szokott családjával tartózkodni. Szombaton ugy délfele jöttek be a városba, vásárolni s este fele mentek vissza, mivel éltek a gyanuperrel, hogy így vásáros héten, mikor annyi jött-ment ember járkal az utfélen eső tanya mellett, igen hamar bekövetkezhetik az őrizetlenül hagyott tanya ki rablása.

Hogy aztán mennyire meglepődtek Iklódiék, mikor a kirabolt tanyahez értek, azt el sem lehet képzelni. A kapusi lelkű betörők, mivel az ajtót nem tudták felfeszíteni, az ablak vasrudjait törték ki s ugy hatoltak be a házba, honnan a szó szoros értelmében mindent el vittek, s amit ott hagytak, azt meg ugy öszsze vissza törték, hogy az örökre haszna vehetetlen. Például az ágyneműeket késsel haso-

gatták össze, a párnákból pedig szének eresztették a pelyheket és így tovább.

A mi pedig a rablást még érdekesebbé teszi az, hogy daczára a rablók szoros kutatásának, a ház végében levő ólba zárt körülbelül hat darab malacot nem vették észre vagy talán akarattal hagyták érintetlenül a paprikásnak való állatkákat, mivel azokat ugyan élve bajosan lehetett volna nesztelenül eltovábbítani.

Ilyen a közbiztonság mi felénk — ma itt éjjel, holnap ott rabolnak — fényes nappal!

TÁVIRATOK.

Ünnepelt főherczeg.

Róma, aug. 13. (Érkezett este 10 órakor.) Tegnap este az osztrák-magyar nagykövetség előtt rokonszenves tüntetésben részesítették Rainer főherczegét. Küléféle testületek, a melyek az özvegy királynénak bemutatják hódolatukat, visszamenet lelkesen éltették a főherczegét, mint a király nagy bátyját, Ausztria-Magyarországot és a hármasszövetséget.

A Kínai háboru.

Washington, aug. 13. (Érkezett este 9 ó.) Az Egyesült-Államok kormánya nem vesz tudomást arról a táviratról, a melyet a kínai alkirályok e hó 10-én Snghaiban partraszállott európai csapatokra nézve hozzá intéztek.

Berlin, aug. 13. (Érk. este 9 ó. 30. p.) Két orosz tiszt már Genuában fog csatlakozni Waldersee gróf törzskarához.

Lemondás a magyar kormánybiztoságnál.

Páris, aug. 13. (Érkezett 10. órakor.) Boros Samu, a párisi magyar kormány biztosság sajtóreferense ma délelőtt hirtelen beadta állásáról való lemondását és még az esti gyorsvonattal otthagya Párist. Ez a hirtelen demisszió és azonnali elutazása a párisi magyarok körében sok mindenféle, többé-kevésbbé érdekes mende-mondára adott alkalmat.

A püspök halála.

Székesfehérvár, augusztus 13. (Érk. este 8 ó.) Ma reggel 7 órakor a belvárosi plébánia részéről gyászistentisztelet tartatott, melyen K. Horváth István plébános czelebrált.

A székeskáptalan a püspöki javadalom ügyeinek vezetésével Mayer Károly és Gremspérger István apátkanonokokat bizta meg. Az elhunyt püspök koporsóját, mely a diszteremben van ravatalon, nagy közönség szemléli.

A burok küzdelme.

London, aug. 13. (Érk. este 9 ó.) Roberts lord táviratozza Pretóriából tegnapi kelettel, hogy Kitchener lord helyreállította az összeköttetést Methuen lorddal. Azok a burok, a kik Kitchener és Methuen arcvonala előtt vannak, menekülnek. Az ellenség ma reggel át akarta lépni a vasutat Wolverdin állomás mellett, a hol Smith-Dorrien megtámadta. E hó 9-én Methuen utóvédje harciba keveredett az ellenséggel Buffelahvek mellett és hat szekeret és két ambulanciát vett el tőle.

Pekingből.

London, aug. 13. (Érk. este 9 ó. 20 p.) Washingtonból jelentik, hogy az ottani hivatalos köröket kellemetlenül érintette és meglepte az, hogy a pekingi orosz követnek megengedték, hogy fedezet alatt Tiencsinbe utazzék, mert ez teljesen ellenkezik a többi hatalmasság magatartásával. Mindazáltal nem vonják kétségbe, hogy Oroszország jóhiszeműleg adta meg a felhatalmazást.

Nagy vasúti szerencsétlenség.

Róma, aug. 13. (Érk. este 10 ó. Rómától mintegy 13 kilométernyire az éjjel két vonat összeütközött. A halottak és sebesültek számát még nem lehetett konstatálni. Eddig 26 halottat találtak. Péter orosz nagyherczegnek és nejének, a kik az egyik szerencsétlenül járt vonaton utaztak, nem történt bajuk. A királyi pár azonnal kiment a katasztrófa színhelyére.

Róma, aug. 13. (Érk. este 10 ó. 20 p.) A vasúti szerencsétlenség okáról jelentik: Az utasok nagy száma miatt a róma-firenzei vonalon két vonatot kellett beállítani, a melyeket tíz percnyi időközben indítottak el. Az első vonatnak a gőzmozdony valami hibája miatt meg kellett állnia, de a másik vonat teljes gyorsasággal jött utána a mi összeütközést vont maga után. A királyi pár 3 óra 20 perczkor jelent meg a szerencsétlenség színhelyén. Péter orosz nagyherczegen és nején kívül Naszin basa török különkövet is utazott az egyik vonaton. Neki nagy történt baja. A királyné nővérével, Péter nagyherczeg feleségével reggel 4 óra tájban visszatért az Quirinálba, ellenben a király a nagy herczeggel tovább is ott maradt és intézkedett a mentés dolgában. Hat óra felé ők is vissza tértek a Quirinálba. A szerencsétlenül járt utasok kilétét még nem állapították meg.

Tőzsde.

Bpest, augusztus 13.

Buzakinát kielégítő, vételkedv mérsékelt irányzat mellett 3000 métermázsra került forgalomba meghatározott áron. — Egyéb gabonaneműek közül árpa szilárd tengeri igen szilárd, többi forgalom nélkül.

Időjárás: boros.

Októberi buza — — —	7.89—90
Októberi rozs — — —	8.24—26
Októberi zab — — —	7.10—11
Juliusi tengeri — — —	7.41—42
Augusztusi tengeri — — —	5.35—37
Májusi tengeri 1901-re — — —	6.31—32
Augusztusi repcze — — —	14.00—10

Nyilttér.*)

Tekintetes szerkesztőség!

F. hó 12-én b. lapjában Gyarmathy István aláírással megjelent személyemet sértő cikkre a következőkben kívánok válaszolni:

Addig is mig Gyarmathy Istvánnal szemben törvényes uton elégtételt szerzek s kapok, a nagy közönség belátására bizom az említett cikkben rólam megjelent valótlanságalmazások elbírálását.

Ezen soraimnak b. lapjában leendő közétételét kérve, vagyok

kiváló tisztelettel:
Nagy Albert s. k.

(*) E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget. Szek.

A nőbecsület.

Büntető törvényünk hatályos védelemben részesíti a nő becsületét. Ha megbántják, rágalmozó hirt terjesztenek felőle: bizonyításnak nincsen helye, a nőt megsértő férfit, vagy akár nő legyen is a sértő, feltétlenül büntetni rendeli a törvény. Sajnos azonban, hogy a gyakorlat nem elég szigorú a megtorlásban s a legtöbbször csekélyebb büntetéssel éri be. Így történt ez nemrég is a büntető járásbíró-ságnál, hol W. Arthur bank hivatalnok és Z. Ottilia, egy fővárosi szüniskola növendéke álltak szemközt. Az ügyet dr. Schmidt Albin bíró tárgyalta, a ki megkérdezte a vádlottat:

— Igaz, hogy ön csakugyan megbántotta a kisasszonyt?

— Nem tagadhatom.

— Tehát állította, hogy Z. Ottilia eljárását egy rossz hírű asszony gyanús házába s ott pénzes gavallérokkal találkozott?

— Ilyesmit mondtam.

A bíró kihallgatja erre a tanukat s aztán meghozta az ítéletet. És mivel úgy találta hogy helye van az enyhítő 92. §. alkalmazásának, W. Árturt csupán 80 forint pénzbüntetésre ítélte. A súlyos váddal, illetett leány meg nyugodott volna ebben az anyhe ítéletben is ha a vádlott némi megbánást mutat.

— Nem föllebegek, de csak akkor, ha ki-elenti W. ur, hogy sajnálja s történeteket.

Am W. nem volt kijelentésre hajlandó, mire az ujalag megbántott fiatal hölgy azzal válaszolt, hogy akkor föllebbez. Másodfokon aztán a törvényszék alapos leczkében részesítette a vádlottat. A törvényszék ítélete ugyanis amelyet ma hirdettek ki, kijelenti, hogy nincsen az enyhítő paragrafus alkalmazására, ellenkezőleg súlyosító körülmény, hogy egy intelligens uriember rágalmozott egy 18 éves fiatal lányt s ezért megváltoztatta az első ítéletet. Még pedig alaposan változtatta meg: W.-t ugyanis tizennégy napi fogházzal sújtotta.

Különtétel.

Hidegvérűség.

Miatán Nelson, a híres angol tengernagy 1801 április 2-án öt órai heves harc után Kopenhága előtt a dán hajórajt megsemmisítette, az akkori dán trónörökösöz levelet intézett, melyben a békeföltételekről értesítette. Midőn levelét befejezte, csöngetett és a belépő hajóslegénynek megparancsolta, hogy a levél lepecsételéséhez gyergyát hozzon. Alig hangzott el a tengernagy parancsa, egy ágyugolyó áttörte fülkéjének vékony falát és a hajóslegényt leterítette.

A tengernagy fülkéjében egy hajóstiszt várakozott. kinek kötelessége lett volna, a levelet rendeltetése helyére jutatni.

— Siessen maga gyertyáért! — mondá a tengernagy a tisztnek.

A tiszt, ki tekintetét a vérben fekvő hajóslegényre szegte, remegő hangon mondá: — Excellenciád ez egyszer levelét pecsét nélkül is elküldhetné. A jelen körülmények között megbocsátható, ha fölösleges formalitások elmaradnak.

— Nem, — válaszolt erőlyesen Nilson — a dánok ezt úgy fogják föl mintha tulságosan siettünk volna, hogy a békét elérjük és ez kárunkra lehetne. Tehát siessen és hozza a gyertyát.

Az utolsó kívánság.

Szegeden, a rendőrfőkapitányságnál történt a minap ez a jelenet, mely valóban úgy hat az emberre, mint egy poétikus románc. Azt mondja a rendőrkapitány a tanyai embernek:

— Azért pörlik kendet, hogy tilosban legelt a lova.

A szegény ember nagyot sóhajt. Aztán rá néz az íróasztalon levő feszületre, minha erőlködne meríteni s vall:

— Nem tagadom.

A kapitány nyomban kimondta a szentenciát:

— Tilos legeltetésért öt koronát fizet.

A tanyai ember megütözve, kérdően nézett a kapitányra.

— Még hogy én fizetök öt koronát?

— Hát nem beismerte kendet, hogy tilosban legelt a lova?

A tanyai ember lehorgasztotta a fejét és bánatosan szólt:

— Beteg volt a szegény pára. Az utolsókat járta. Nagyon megsajnáltam, mert sokáig volt hűséges szolgám. Hát... az utolsó kívánságát akartam teljesíteni, mikor a tilosban jólakattam szegényt utoljára friss, harmatos füvel...

*

A törzsasztalnál.

A főerdész dühösen szidja a korcsmában a gonosz khinaiakat.

— Ej, magából csak az irigység beszél! — mondja oda neki valaki.

— Irigységből! Irigységből! Ugyan mi irigyelni valóm van nekem ezeken a gazficzkokon.

— Mi!? Hát az, hogy a khinaiak az egész világnak hazudoznak, maga csak a törzsasztalunknak.

*

A versláb.

Embrevő király: Megvan-e már a koronázási költemény?

Udvari poéta: Még néhány láb hiányzik,

Embrevő király: Hadügyminiszter ur, vágasson le néhány lábat a költő ur számára. Van elég rabszolgám. Ne mondja senki, hogy Omballonszágó király nem pártolja az irodalmat!

*

Csipős.

Piroska: H e t y k e hadnagy zavarban volt, midőn kezemet kérte.

Boriska: Meghiszem azt, még pedig pénzszavarban.

Közgazdaság.

Kereskedelmi Kongressus.

A Miskolczon f. é. szeptember hó 16 17 én tartandó harmadik s mindenképen nagy szabályúnak ígérkező, országos kereskedőgyűlés napi rendje véglegesen megvan állapítva a következőkben: A kereskedők orsz. szervezetének megalkotása, előadó Sándor Pál (Budapest.) — Kereskedelmi szerződések és autonóm vámtarifa, Matlekovits Sándor (Budapest.) Adóreform: Dr. Szentpáli István (Miskolcz). Hazai ipar fejlesztése: Gelléri Mór és Koos Soma. — Polgári peres eljárás reformja: dr. Schrezer Jakab (Budapest). — Csőd-törvény-reviziója: dr. Glüksthal Samu (Budapest). — Kereskedelmi képviselő a parlamentben: Auer Róbert (Budapest). — Fogyasztási szö-

vetkezettek, előadó: Guttman Miksa (Budapest). A napirend tárgyait illető indítványok sürgősen küldendők be, hogy kinyomatásuk iránt kellő időben, lehessen intézkedni. A hazai kis- és középkereskedők szokásos orsz. gyűléseket nem tartják meg, hanem csatlakoztak a Miskolczi Kongressushoz, mely ekként igazi kifejezője leend a magyar kereskedő világ törekvéseinek. — A részvételre való jelentkezés ehó 15-én jár le. A bejelentés a kongressus bizottságához Miskolczra intézendő. A bizottság a jelentkezőknek az összes nyomtatványokat megküldi s a hazai vasutakon, mérsékelt díjért való utazásra szóló igazolványt.

CSARNOK.

Dr. Moreau szigete.

— Regény. —

Írta: K. G. Wells.

A »Debreczeni Hirlap« számára fordította: **Mikes Lajos.**

[Utányomás tilos.]

(Folytatás.)

31.

Említettem már, hogy hozzászóltam az állatemberekhez, s ezer dolgot, a mi eleinte természetellenesnek látszott s visszataszított, csakhamar természetesenek és rendesnek tartottam. De azért hébe-korba visszariaszta megvillant előttem az állatemberekben az igazi állat. Érdekes, s nem is tudom magamnak megmagyarázni teljesen, hogy az undok nőteremtések ott létem első idejében ösztönyszerűleg megéreztek, hogy undorító benyomást gyakorolnak rám s ennek következtében erre több gondot fordítottak az illendőségre s külső ruházatuk dizsére.

XIII.

A vérszág.

Látszik, hogy gyakorlatlan író vagyok. Ez az oka, hogy annyira elcsapongtam történetemtől. Miután Montgomeryvel megreggeliztem, elvitt magával sétálni a szigeten, hogy megmutassa a meleg forrást, a melynek forró vizébe előtte való nap belezuhantam. Ostorral és töltött revolverrel indultunk el mind a ketten. Mialatt utközben lombos sűrűn haladtunk keresztül, tengeri nyul nyoszörgést hallottunk. Megálltunk és hallgatóztunk, de nem hallottunk többé semmit s csakhamar folytattuk utánkat, megfélekedve az incidensre. Montgomery apó. piros állatokra figyelmeztetett, a melyek hosszú hátsó lábakon ide-oda szökdéltek a bokrok között. Az állatemberek sarjaiból készítette őket Moreau. Találkoztam már néhány ilyen apró lényvel, mikor a leopárd ember elől elmenekültem az első holdas éjszakán, s másnap mikor M o r e a u üldözött. Az egyik véletlenül a mint ugrott egyet, hogy kikerüljön bennünket, beleesett egy gödörbe, a mely egy viharban kidőlt fa tövében támadt. Míg a gyökerek közt kapálóztott, megakartuk fogni Karmolt mint valami macska, s hátsó lábai val rugdalózott. Harapott is, de gyöngye fogai okozott nagyobb fájdalmat, mint a tűszúrás. Csinos kis teremtmény volt, s mint Montgomery mondta, sohasem ázott bele a pászit s egyáltalában szerette a tisztaságot. Az jutott eszembe, hogy uri parkokban pompásan pótolhatná a közönséges tengeri nyulakat.

Tovább menve, hántott kérgű fához értünk. Montgomery figyelmeztetett rá. Ne merj fakéreg hántani, — ez a törvény, szólt. Sokan közülök szeretik a kéreghántást.

Azhiszem, ezután találkoztunk a szatírral és a majomemberrel. A szatír mintha Moreau klasszikus emlékeinek telesillanása

lett volna. Birka arca durva héber typoszra emlékeztetett, hangja nyers megegés volt, s alsó végtagjai a sátán lábát juttatták eszembe Valami hüvelyes gyümölcs belét rágtá.

— Üdv, szólt mindakettő egyszerre, a két ostorosnak!

— Most már három ostoros van, — szólt Montgomery. Ehhez tartásatok magatokat.

— Hát ő nem csinálmány? szólt a majomember. Azt mondta . . .

A szatir kíváncsian rám tekintett. A harmadik ostorosnak, aki jajveszékelve a tengerbe ment, vékony fehér arca van.

— Vékony hosszú ostora van, szólt Montgomery.

— Tegnap vérzett és jajgatott, szólt a szatir. Te sosem vérzel, senem sirsz. A meszter sem vérzik és sir soha.

— Ollendorffszerű koldusok! szólt Montgomery.

— Ot ujjá van; öt ujjú, mint én, szólt a majomember.

— Menjünk, Preudick; szólt Montgomery karonfogva, s folytattuk utunkat.

A szatir és a majomember utánuk bámult beszélgetve.

— Nem szól semmit, szólt a szatir. Pedig az emberek beszélnek.

— Tegnap enni kért úőlem, szólt a majomember. Majd tovább beszélgettek; de már nem vettem ki, mit. Hallottam, hogy a szatir nevet.

Egyszerre csak rábukkantunk az élettelel tengerinyulra. Kis vörös teste darabokra volt szakgatva, bordái le voltak nyuzva, s hátgerinczén meglátszottak a fogak nyomai!

Montgomery megállt.

(Folyt. köv.)

Irodalom.

Képes utmutató.

A bécsi világhírű Hartleben cég kiadásában Illustriert Führer durch Ungarn Croatien und Slavonien czimen egy rendkívül hasznos és művészen összeállított képes utmutató jelen meg német nyelven hazánkról. A könyv, melynek Alföldi Béla dr. a Pester Lloyd szerkesztőségének tagja a szerzője, az első munka nálunk, a mely kimerítően, s a

viszonyok alapos ismertetésével mutatja be irásban és képből hazánkat a kölföldi utasok előtt. A 18 ivre terjedő vastkos, apróbetűs mű a vasuti vonalak szerint van összeállítva. A magyar állam vasut, a kassai-oderbergi és déli vasut-vonalaihoz vannak aztán beosztva a viczinálisok, ott, a hol csatlakoznak az említett fő vasutak vonalaival Városló-városra, állomásra vezet bennünket dr. Alföldi kitűnő utmutatója! mindenütt bőven ismertetve a vidéket, történelmi nevezetességeket, meséket, mondákat és emlékeket, melyek az illető helyhez fűződnek. Ott találja az utas egyszersmind a tarifákat a szállóktól kezdve a bérkocsik viteldijáig. Szóval nagyon hasznos és praktikus könyv ez az utmutató, mely szakitva az eddigi ábrázással, mindenütt első sorban a hivatalos magyar nevet említi a helységeknek. A könyv, melynek 6 korona az ára, hivatva van a kereskedelmi miniszternek az idegenforgalom emelését czélzó akcióját elősegíteni, s mivel hogy művésziesen van összeállítva, igazán megérdemelné, hogy melőbb magyarra is lefordítsák.

Bérkocsik díjszabályzata.

	Hét lovas	Egy lova
I. Napszáma.		
Egész napra, reggeli 7 órától esti 9 óráig	5	3
Fél napra, reggeli 8 órától d. n. 1-ig, vagy d. n. 1-től esti 9 óráig	3	2 50
II. Óraszámra.		
Fél órára	40	30
1/4 órára	60	45
Egy egész órára	80	60
Minden következő órára	40	30
Az utolsó órára túl félórára v. kevesebb időre	20	15
III. Egyes járatokért.		
Magállapodás és visszamenet nélkül a város körzompón belül	5	3
IV. Meghatározott járatok.		
Temetőeknél (valláskülönbség nélkül), ha a végintesség a templomban történik, a temetőbe ki és vissza	1	80
A háztól közvetlenül a temetőbe ki és vissza a színház meuet	1 20	4
A színházból jövet	80	4
Az arm. vasuti indóház vagy raktárhoz nap pól enet vagy jövet kézi táskával	50	3
Egyjél	80	6
A kocsi mellé elhelyezett minden darab mála után külön 10 krajczár díj jár.		
A korcsolyázó, vagy csónakázó tóhoz, csukorgyár, légszelegház, kertészeti egyesület és gózzalomhoz menet vagy jövet	50	30
Menet és visszajövet egy órai várakozással	80	60
A nagyerdői fürdőházhoz, polgári vagy katonai lövöldéhez menet vagy jövet	50	3
Menet és jövet egy órai várakozással minden következő órára	1	70
Külső barom- és lovasúrtérre oda és vissza egy órai várakozással	1 20	4
Minden következő órára	40	30
Katonai laktanyához és katonai kórházhoz menet vagy jövet	50	30
Menet és visszajövet 1 órai árákozással minden további órára	80	30
	40	6

Értesítés!

Van szerencsém a n. é közönségnek szives tudomására adni, hogy helyben

Kossuth-utca 19. szám alatt fiókraktárt nyitottam,

a hol katonai és minden egyenruhák és felszerelési cikkek, valamint polgári ruhák, továbbá, vivőeszközök, lófelszerelések, magyar diszruhák polgári liberák sat., ép oly minőségben és kivitelben kaphatók, mint a budapesti intézetemben.

Nem kiméltem sem fáradságot, sem költséget, hogy Debreczen városában az új kornak megfelelő

egyenruha intézetet nyisak,

és ama reményemnek adok kifejezést, hogy Debreczen város és környékének n. é. közönsége bizalmával fog kitüntetni.

Kiváló tisztelettel

Blum Sándor

elsőrangú egyenruházati intézet

orosz csász. nagyhercegi udvari szállító

a honvédség, esendőrség és koronaőrség szerződéses szállítója

Vaczi-utca 17. szám.

Fiókraktárak: Debreczen és B.-Gyula.

Stearoptinum

(Olaj sebtapasz)

Bámulatos gyorsan gyógyító olajsebtapasz. a mely egyetlen a maga nemében s egy régi család titka.

Budapesten a katonaságnál orvosilag rendelkezve.

Biztosan gyógyítja s a fájdalmat rögtön csilapítja bármily sebeknél: vágás, zuzódás, égé fagyás, mindenféle kelevény, a női emlők gyuladása és gyűlése, a titkos betegségek kiűtések stb.

Egy adag ára használati utasítással együtt 2 korona.

Hatásáért kezességet vállal, a mi, ha elmaradna, — a pénzt visszaszolgáltatja a „Stearoptinum” laboratiama.

A pénz beküldésével vagy utánvétellel megrendelhető a „Stearoptinum” laboratoriumában:

BUDAPEST, VII. kerület, Mexikói-ut 88.

A női szépség elérésére, tökéletesítésére és fenntartására legkitűnőbb és legbiztosabb a

Margit Crème, mely vegytiszta, sem higanyt sem ólmot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan és zsírmentes.

Törvényesen védve. Ezen világhírű arczkenőcs pár nap alatt eltávolít szeplőt, májfoliót, pattanást, bőrkéreg (Mitesser) és minden más bőrbajot. Kisméltja a ráncokat, redőket, himlőhelyeket és az arczot fehérre, simává és üdévé varázsolja. Legkitűnőbb óvszer a nap és szél befolyása ellen.

Ara: kistégely 50 kr., nagy tégely 1 frt, Margit hölgypor 60 kr., Margit szappan 35 kr., Margit fogpép (Zahn-pasta) 50 kr., Margit arczvíz 50 kr. Számtalan elismerés és köszönőlevél.

Utánzatoktól óvakodjunk! Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készitő:

FÖLDES KELEMEN, gyógyszerész, ARAD.

Kapható: minden gyógyszerárban, drogua-üzletben és illatszer kereskedésben.

Főraktár:

MELOCCO PÉTER

BUDAPEST,

márvány mozaiklap, cement műkö, cementárugyár, betonépítkezési vállalat.

Központ: Budapest VI. Dévai-utca 21.

Fióktelep: Debreczen Margitfürdő.

Csatornázásuk, Vízlecsapolási és száraztételi munkálatok.

Hidak és zsilipek építése betonból.

Istálló berendezések: jászlak, burkolatok comprimált portlandcement-betonból.

Műkögyártás: lábazatok, szökőkutak, vízmedenczék. Betonjárdák.

Márványmozaiklap: ezementlazi keramitlap-burkolatok.

Mozaik és terrazzo munkák. Csömösölt portlandcement betoncsövek-gyártása csatornák és átereszekre.

RABITZ és MONIER

szerkezetű építkezések.

Tűzbiztos földemek.

PORTLAND-és-ROMAN-CEMENT

és egyéb építési anyagok

RAKTÁRA.

Fióktelep: Debreczen Margitfürdő.

Cs. és kir.

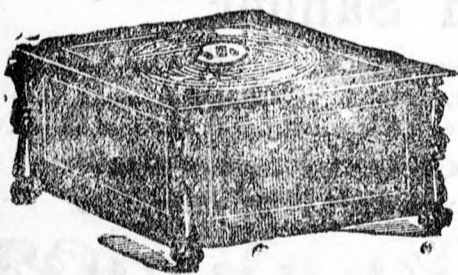

udv. hangszergyár.

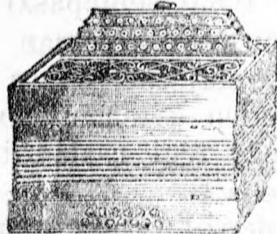
Setrnberg Armin és Testvére,

Főraktár és iroda: Budapest, Kerepesi-ut 36.

Minitur-Ariston.

Ezen új találmányu bájos hangszerezen a legkedveltebb magyar vagy más nótákat elhuzhatja még az is, kinek fogalma sincs a zenéhez. Ára 8 frt 50, a kóták darabja 25 kr.

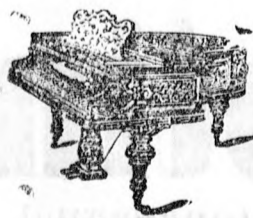
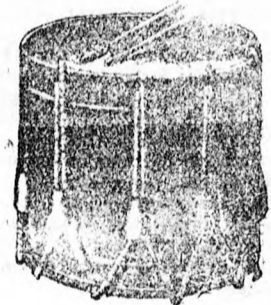
Kitűnő hengu harmonikák 3 frttól feljebb 4, 5, 6, 8, 10 frt.

Iskolai hegedűk.

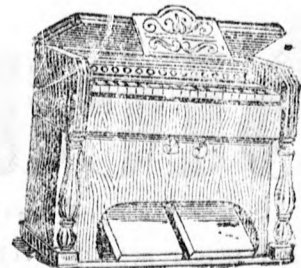
Zongora-termek:

Kossuth Lajos-utca 22.
(Károly-körút sarkán)

Zenepalota.

Dallama csengő, egyenlően tömör erőteljes hangu zongorák a legdusabb választékban.

Mindenütt kitűnőnek elismert, saját gyártmányu iskola, szalon és egyházi harmoniumok.

Erard, Feurich, Kern, stb. világhírű zongorák kizárólagos képviselője,

Képes árjegyzék: a) harmonikákról, b) mechanikai zenélő művekről és zenélő dísz tárgyakról, c) az összes egyéb hangszerekről mint hegedűk, fuvolák, czimbalmok, cziterák, harmoniumok, zongorák stbről ingyen és bermentve küldetik, csak megnevezendő, hogy miféle hangszerről kívántatik az árjegyzék.

Vendéglősöknek zenélő automata.